

Συμπέρασμα

Η αξιολόγηση και η αντιστοίχιση των βασικών συντελεστών άμβλυνσης και όξυνσης των διακυβευμάτων οδηγούν στα εξής βασικά συμπεράσματα:

- α)** οι αρνητικοί συντελεστές στην πλειονότητά τους δεν συνδέονται με ελλείψεις και καταστάσεις οι οποίες θα έπρεπε να αντιμετωπισθούν εκ του μηδενός. Αναφέρονται κυρίως σε ελλείμματα οργανωσιακού και θεσμικού χαρακτήρα. Η διαπίστωση αυτή δίνει το στίγμα για τον άυλο χαρακτήρα αλλά και το χαμηλό κόστος των παρεμβάσεων.

Πίνακας 4. Αντιστοίχιση συντελεστών άμβλυνσης και όξυνσης της δυναμικής των διακυβευμάτων

Συντελεστές όξυνσης	*	Συντελεστές άμβλυνσης	*
Ασθενείς οικιστικές λειτουργίες		Εγγύτητα με τα μεγάλα αστικά κέντρα	
Έλλειψη 2βάθμιου αυτοδιοικητικού σώματος	A1	Συμπλεγματοποίηση κοινοτήτων	A2
Δυσκολίες απόκτησης κατοικίας	A3	Ενδιαφέρον νέων για εγκατάσταση	
Μέτριες πολιτιστικές υποδομές για τους νέους	Γ1		
Μέτρια ποιότητα κοινωνικών υπηρεσιών		Καλή γεωγραφική κάλυψη κοινωνικών υπηρεσιών	
Μέτριες υπηρεσίες στήριξης της οικογένειας (νηπιαγωγείο)		Πρόσδος τεχνολογιών και μεταφορών	
Απουσία ελκυστικής απασχόλησης	Γ 2	Δυνατότητες πολυαπασχόλησης (οικοτεχνία, εναλλακτικός τουρισμός	
Έλλειψη ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος	A 4		
Μη παραγωγή διακριτών προϊόντων-υπηρεσιών	B1	Αξιοποίηση φήμης προϊόντων/υπηρεσιών	B3, B5
Μη τυποποίηση προϊόντων	B2	Προϊόντα με αναγνωρισμένη ποιότητα (ΠΟΠ, ΠΓΕ)	B4
Ασθενής αξιοποίηση της κληρονομιάς		Παραδοσιακή τεχνογνωσία	B5
Διάλυση Συνεργατισμού	Γ2	Ομάδες παραγωγών	
Ασθενής οργάνωση παραγωγών & επιχειρηματιών			
Έλλειμμα στην οργάνωση αλυσίδας αξίας – cluster		Απόδημοι ως αγορά προϊόντων/υπηρεσιών	Γ5
Περιορισμένος ρόλος της ΑνΕΤ		Λειτουργία της ΑνΕΤ και Πρόγραμμα Leader	
Μη ενεργοποίηση συστημάτων διαχείρισης περιοχών Natura 2000	A5 Γ4	2 ^ο ΣΔΛΑΠ	

* κωδικοποίηση με βάση τον παρακάτω πίνακα δεσμεύσεων και δράσεων

β) το σύνολο σχεδόν των συντελεστών ομαδοποιείται σε θεματικές σημαντικές για την οργάνωση και διαχείριση του χώρου όπως: η ελκυστικότητα του πλαισίου ζωής σε συνδυασμό με το οικιστικό δίκτυο και τις κοινωνικές υποδομές, η διακοινοτική συνεργασία, η απασχόληση σε σχέση με την επιχειρηματικότητα, η προστιθέμενη αξία των προϊόντων και υπηρεσιών, η επαγγελματική και επιχειρηματική οργάνωση και οι μηχανισμοί υποστήριξης.

Η δεύτερη και η τέταρτη στήλη του πίνακα 4 δείχνουν τη συσχέτιση των συντελεστών άμβλυνσης ή όξυνσης των διακυβευμάτων με τις βασικές δεσμεύσεις και δράσεις (πίνακας 5) οι οποίες διατυπώθηκαν κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων. Από τη συσχέτιση αυτή προκύπτει ότι προσδιορίστηκαν πεδία λύσεων και διαμορφώθηκαν προτάσεις ικανές να απαντήσουν αποτελεσματικά και επιχειρησιακά στην πλειονότητα των βασικών διακυβευμάτων.

Πίνακας 5: Δεσμεύσεις και δράσεις

A. Νέοι θεσμοί και Υποστηρικτικές Δομές
1. Θεσμοθέτηση του Επιτρόπου Ορεινών Κοινοτήτων
2. Διεύρυνση της Συμπλεγματοποίησης Κοινοτήτων
3. Δήλωση πολιτικής
4. Μηχανισμός υποστήριξης του παραγωγικού δυναμικού (εκπαίδευση και επιχειρηματικότητα)
5. Σύσταση Οργανισμών Οργάνωσης και Διαχείρισης Φυσικών Πόρων (βιοποικιλότητα, νερό)
B. Αύξηση προστιθέμενης αξίας
1. Έρευνα-τεκμηρίωση ποιοτικών χαρακτηριστικών
2. Δημιουργία ποιοτικών προϊόντων/υπηρεσιών (οικοτεχνικό προϊόν, ορεινό προϊόν, διαδρομές)
3. Ανάπτυξη σημάτων ποιότητας προστατευόμενων περιοχών
4. Δημιουργία ταυτοτικών προϊόντων - Εντοπισμός και ανάδειξη γαιοτόπων
5. Διαμόρφωση εμπειριών για τον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος
Γ. Προσέλκυση πληθυσμού- Ενεργοποίηση τοπικού δυναμικού
1. Πολιτική υποδοχής
2. Ενίσχυση της πολυδραστηριότητας (σύνδεση γεωργίας-μεταποίησης-τουρισμού)
3. Συμμετοχή της κοινωνίας στην ανάδειξη και αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς
4. Σχέδιο ενιαίας διαχείρισης φυσικών πόρων και ανθρωπογενών δραστηριοτήτων
5. Έργα ΤΠΕ και Ευρυζωνικότητας

Από τις προτεινόμενες λύσεις και προτάσεις φαίνεται ότι έχει γίνει κατανοητό από τους συμμετέχοντες στις διαβουλεύσεις τοπικούς παράγοντες και μέλη των τεχνικών επιτροπών, ότι το Τρόδος έχει ανάγκη από:

- την ενίσχυση των οργανωτικών του δομών,
- ένα ευέλικτο θεσμικό πλαίσιο για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των τοπικών προϊόντων και την προώθηση της επιχειρηματικότητας αλλά και
- τη λειτουργικότητα του πλαισίου ζωής με κύρια εστίαση την προσέλκυση νέου πληθυσμού

Διατύπωση Κεντρικού Διακυβεύματος

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω διακυβεύματα όπως αυτά προέκυψαν από τη διάγνωση και την σύνθεσή τους, το κεντρικό διακύβευμα το οποίο αντιμετωπίζει η ορεινή περιοχή του Τροόδους ως προς το μέλλον της, διατυπώνεται ως εξής:

Η περιοχή του Τροόδους εμφανίζει σημαντικές αδυναμίες και έλλειψη ικανότητας για να οργανώσει, αναπροσαρμόσει και αναδιατάξει το χώρο της και τις παραγωγικές της δυνάμεις με τρόπο ώστε να:

- επωφεληθεί από τις αλλαγές που επιφέρει το νέο πλαίσιο αξιολόγησης των ορεινών περιοχών
- απαντήσει στους στόχους των ευρωπαϊκών και εθνικών πολιτικών και στις νέες προσδοκίες των καταναλωτών
- καταστεί ισχυρός και διακριτός συνομιλητής στον εθνικό σχεδιασμό και
- μετεξελιχθεί σε ένα σύγχρονο τόπο διαβίωσης και δημιουργικότητας για τους ανθρώπους

Η απόκτηση αυτής της ικανότητας από την περιοχή του Τροόδους συνδέεται με τον επαναπροσδιορισμό των διαδικασιών συμμετοχής της στον τομέα του σχεδιασμού και της εφαρμογής της ανάπτυξης στο πλαίσιο μιας αποκεντρωμένης συνεργασίας η οποία βρίσκεται υπο διαμόρφωση. Προαπαιτούμενο για την προώθηση αυτού του στόχου είναι το ξεπέρασμα του οργανωτικού ελλείμματος που εντοπίζεται στην περιοχή στα πεδία της οικονομικής, πολιτιστικής και κοινωνικής δραστηριότητας.

Το διακύβευμα για την Κυπριακή Δημοκρατία είναι να:

α) συμβάλλει στο ξεπέρασμα του κομβικής σημασίας ζητήματος για την περιοχή που είναι η αναντιστοιχία της κλίμακας χωροταξικού και αναπτυξιακού σχεδιασμού με την κλίμακα διοικητικής οργάνωσης (συμπλεγματοποίηση).

β) υπερβεί την τομεακότητα των πολιτικών μέσω μιας πιο διατομεακής και οριζόντιας προσέγγισης. Τα πεδία αυτά είναι ο αγροπεριβαλλοντικός τομέας, η ορεινή οικονομία, το εκπαιδευτικό οικοσύστημα, η προσέλκυση νέου πληθυσμού και το πλαίσιο ζωής.

Η αντιμετώπιση των παραπάνω διακυβευμάτων απαιτεί νέα οργανωτικά σχήματα και την ενεργή συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας.